

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών και άλλες διατάξεις»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, μετά την επεξεργασία του από τη Διάρκη Επιτροπή Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων, αποτελείται από δεκατέσσερα (14) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου που αφορά στην έναρξη ισχύος του νόμου.

A. Συμφώνως προς την Αιτιολογική Έκθεση, σκοπός του νομοσχεδίου είναι, κατά κύριο λόγο, ο εκσυγχρονισμός της διοικητικής δομής και δράσης του νομικού προσώπου, υπό την επωνυμία «Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών», ιδρυθέντος διά του ν. 1766/1951 (Α' 114). Προς την κατεύθυνση αυτή επιδιώκεται, «μέσω της επικαιροποίησης του νομοθετικού πλαισίου λειτουργίας [του Ινστιτούτου], [η] δημιουργία διακριτών και εξειδικευμένων διοικητικών δομών με καθορισμένες αρμοδιότητες, [η] ενίσχυση της διαφάνειας και της αμεροληψίας στη διοίκηση και τον έλεγχο του Ινστιτούτου, [η] διεύρυνση των δράσεων, [η] εξωστρέφεια και [η] διασύνδεση του Ινστιτούτου, [η] ανάπτυξη της πολιτιστικής διπλωματίας, [η] σύννομη και νομικά ελεγχόμενη δράση των οργάνων του, καθώς και [η] εξειδικευμένη και ορθολογική διαχείριση της περιουσίας του Ινστιτούτου και [η] αύξηση των εσόδων του».

Στο πλαίσιο αυτό, διά του υπό ψήφιση νομοσχεδίου ρυθμίζονται, κυρίως, ζητήματα σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του, τη νομική μορφή

2

του, την έδρα του, τον σκοπό του, τη δομή της Εποπτικής Επιτροπής του, τα όργανα διοίκησης και θέματα που αφορούν στον Πρόεδρό του (άρθρα 1 έως 4) και τη Διαχειριστική Επιτροπή του, στην οποία ανατίθεται η οικονομική διαχείρισή του (άρθρο 5). Περαιτέρω, καθορίζονται οι οργανικές θέσεις και εξειδικεύονται τα θέματα που αφορούν στο προσωπικό του Ινστιτούτου (άρθρο 6), θεσπίζεται ο αυτοχρηματοδοτούμενος χαρακτήρας του (άρθρο 7), ρυθμίζονται θέματα κύρωσης και θέσης σε ισχύ του οργανισμού του, καθώς και θέματα παροχής των σχετικών νομοθετικών εξουσιοδοτήσεων (άρθρα 8 και 9), καθορίζεται το μεταβατικό στάδιο εφαρμογής του νέου νομοθετικού πλαισίου (άρθρο 10) και ορίζονται οι καταργούμενες διατάξεις από τη θέση σε ισχύ των νέων διατάξεων (άρθρο 11). Περαιτέρω, με το άρθρο 12 αντικαθίσταται η περίπτωση δ' της παραγράφου 6 του άρθρου 34 του ν. 3699/2008 (Α' 199) και με το άρθρο 13 τροποποιείται το εδάφιο 1 του άρθρου 54 του ν. 4481/2017 (Α' 100). Τέλος, με το άρθρο 14 ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

Β. Το Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών έχει δύο όργανα διοίκησης: ένα μονομελές, τον Πρόεδρο, και ένα συλλογικό, τη Διαχειριστική Επιτροπή (άρθρα 4 και 5). Ο διορισμός του Προέδρου πραγματοποιείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος και μετά από πρόταση τριμελούς επιτροπής που συγκροτείται προς τούτο, με κοινή απόφαση των ως άνω Υπουργών, από τα υπό περίπτωση α', β' και γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του νομοσχεδίου μέλη της Εποπτικής Επιτροπής. Η απόφαση διορισμού του Προέδρου δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η άμισθη τριμελής Διαχειριστική Επιτροπή, η οποία είναι αρμόδια για την οικονομική διαχείριση του Ινστιτούτου, συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών. Ως μέλη της Διαχειριστικής Επιτροπής ορίζονται: α) ο Πρόεδρος του Ινστιτούτου, που προεδρεύει και της Επιτροπής, με τον αναπληρωτή του, ο οποίος υποδεικνύεται από τον ίδιο, β) ο Έλληνας Πρέσβης στη Ρώμη με τον αναπληρωτή του, ο οποίος υποδεικνύεται από τον ίδιο και γ) ο Πρόεδρος της Ελληνικής Ορθόδοξης Κοινότητας Βενετίας με τον αναπληρωτή του, επίσης μέλος της Ελληνικής Ορθόδοξης Κοινότητας Βενετίας, ο οποίος υποδεικνύεται από τον ίδιο.

Το «Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών» απολαύει περιουσιακής αυτοτέλειας, η οποία συνίσταται στον σχηματισμό δικής του περιουσίας, από τακτικούς και έκτακτους πόρους (άρθρο 7).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 7 παρ. 1

Για λόγους συντακτικής ορθότητας, η παράγραφος 1 θα πρέπει να αναδιατυπωθεί ως εξής: «1. Το “Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών” είναι αυτοχρηματοδοτούμενο και η οικονομική του διαχείριση πραγματοποιείται βάσει των αρχών δημοσιονομικής διαχείρισης και επопτείας, καθώς και του δημοσίου λογιστικού της κείμενης ελληνικής νομοθεσίας».

2. Επί του άρθρου 9 παρ. 2

Στην προτεινόμενη διάταξη δίδεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Εξωτερικών και τον κατά περίπτωση αρμόδιο Υπουργό να εκδώσουν κοινή υπουργική απόφαση, διά της οποίας να ρυθμίζεται «κάθε ειδικότερο θέμα που αφορά στις διατάξεις του παρόντος νόμου».

Σημειώνεται ότι, συμφώνως προς το άρθρο 43 παρ. 2 εδ. β' του Συντάγματος, επιτρέπεται να ορισθούν ως φορείς άσκησης κανονιστικής αρμοδιότητας, εκτός από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, και άλλα όργανα, εφόσον πρόκειται για «ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτηριστικά τεχνικό ή λεπτομερειακό». Ως ειδικότερα δε θέματα θεωρούνται «εκείνα, τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση προς την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος, που αποτελεί το αντικείμενο της εν λόγω νομοθετικής ρυθμίσεως», ενώ ως λεπτομερειακά, τα ζητήματα που αφορούν «στη θέσπιση όλων δευτερευουσών και επουσιωδών ρυθμίσεων. Περαιτέρω, οι κύριες και ουσιώδεις ρυθμίσεις πρέπει να έχουν τεθεί από τον ίδιο τον νομοθέτη», (βλ. σχετικώς, Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 2011, αρ. 54 και σελ. 58 επ., και Χ. Μουκίου, Η κανονιστική αρμοδιότητα της Διοίκησης, 2009, σελ. 212 επ.). Απαιτείται, επομένως, η ρύθμιση να περιέχει στο νομοθετικό κείμενο όχι απλώς τον καθ' ύλην προσδιορισμό του αντικειμένου της εξουσιοδότησης, αλλά, επί πλέον, και την ουσιαστική ρύθμισή του, έστω και σε γενικό, ορισμένο, όμως, πλαίσιο, συμφώνως προς το οποίο θα ενεργήσει η Διοίκηση προκειμένου να ρυθμίσει τα μερικότερα θέματα (βλ. Στε Ολομ. 235/2012, ΣτΕ Ολομ. 1300/2011, ΣτΕ 96/2009, ΣτΕ 567/2006, ΣτΕ 3889/2005, ΣτΕ 2967/1999, ΣτΕ 2830/1999).

Υπό το φως των ανωτέρω, και δεδομένου ότι δεν καθίσταται σαφές από τη διατύπωση του άρθρου 9 παράγραφος 2 το περιεχόμενο της εξουσιοδότησης, αλλά αυτό αναφέρεται γενικώς σε «κάθε ειδικότερο θέμα», γεννάται προβληματισμός ως προς τη συνταγματικότητα της παρεχόμενης σε άλλο, πλην του Προέδρου της Δημοκρατίας, όργανο της Διοίκησης εξουσιοδότη-

4

ση, να ρυθμίσει, γενικώς, «κάθε» θέμα που αφορά στις διατάξεις του παρόντος, καθόσον δεν αρκεί ο προσδιορισμός των θεμάτων ως «ειδικότερων», χωρίς περαιτέρω διευκρίνιση.

Αθήνα, 28 Νοεμβρίου 2017

Ο εισηγητής
Δρ Χαράλαμπος Κύρκος
Προϊστάμενος του Τμήματος Κοινοβουλευτικής Ιστορίας
Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών